

Fredagen den 21 december

Kl. 09.00–11.05
12.00–12.00

§ 1 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp anmält Abir Al-Sahlani som suppleant i konstitutionsutskottet och i EU-nämnden under Johan Hedins ledighet.

Andre vice talmannen förklarade vald *under tiden den 14 januari–19 juni 2019* till

suppleant i konstitutionsutskottet
Abir Al-Sahlani (C)

suppleant i EU-nämnden
Abir Al-Sahlani (C)

§ 2 Anmälan om faktapromemoria

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2018/19:FPM19 En långsiktig klimatstrategi för EU COM(2018) 773 till näringsutskottet

§ 3 Anmälan om granskningsrapport

Andre vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till utbildningsutskottet:
RiR 2018:35 Myndighetsreformen då UHR och UKÄ inrättades – intentioner och måluppfyllelse

§ 4 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Skrivelse
2018/19:27 till socialförsäkringsutskottet

§ 5 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU2
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning (prop.
2018/19:1 delvis)
föredrogs.

Anf. 1 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M):

Fru talman! Jag vill yrka bifall till utskottets förslag för utgiftsområde 2.

När kammaren för drygt en månad sedan, den 14 november, beslutade om förändringar i finansieringssystemet för public service innebar det att avtalet med Radiotjänst i Kiruna var tvunget att sägas upp. Radiotjänst har varit en stor och viktig arbetsgivare för Kiruna och Norrbotten. Det gläder mig oerhört mycket i dag att som riksdagsledamot representerande Norrbottens län få vara med om att säkerställa att det tillskapas ersättningsjobb i Kiruna med anledning av nedläggningen av Radiotjänst.

Radiotjänsts medarbetare har under lång tid levt i osäkerhet om framtiden. Den borgerliga budget som kammaren har bifallit gör nu att några av våra statliga myndigheter får anslagsökningar för att etablera verksamheter i Kiruna. Inom utgiftsområde 2 tillförs Statens servicecenter de medel som de har åskat för att bidra till en del av de ersättningsjobb som nu ska tillskapas.

Medarbetarna på Radiotjänst har i 30 år sett till att finansieringen av en politiskt oberoende public service fungerat. De har på sitt sätt hjälpt till att upprätthålla ett fritt och öppet demokratiskt samhälle. I dag gläder jag mig åt att dessa medarbetare kan gå på juledighet med vetskap om att vi här i kammaren har fattat ett klokt och bra beslut.

(Applåder)

I detta anförande instämde Jakob Forssmed (KD).

Anf. 2 ADNAN DIBRANI (S):

Fru talman! Så här på en fredag, sista dagen innan alla ska på juledighet, vet jag att inte alla uppskattar att man går upp och förlänger debatten. Men jag är så illa tvungen. Jag ska inte hålla er kvar mer än en halvtimme. Jag lovar.

Jag gläder mig åt att Mattias Karlsson är så glad över att vi är enade vad gäller den utredning som har gjorts om Radiotjänst. Vi behöver göra någonting för de personer som i dag berörs av den omstrukturering, nedläggning och annat som sker med Radiotjänst. Jag är väldigt glad över att Mattias Karlsson vill göra någonting åt problemet. Men jag vill ge en lite mer nyanserad bild av hur läget egentligen var och är.

Vi vet alla att regeringen har fått lägga fram en övergångsbudget, vilket innebar att man inte fick ta speciellt många nya initiativ och annat. Man var lite handlingsförlamad. Man har fört diskussioner med de borgerliga om att man kanske skulle få fram någonting kring ersättningsjobb och annat i Kiruna. Borgarna sa nej, vilket innebar att övergångsbudgeten inte hade några sådana förslag. Det är också därför vi kommer att göra någonting åt problemet så fort en ny regering kommer på plats.

Finns det då ett arbete som har pågått fram till i dag? Jajamän! Det som finns är det så kallade Kirunapaketet. Innan Mattias Karlsson och Moderaterna vaknade fanns ett arbete som pågick mellan statsråden, de berörda ledamöter som då satt i kammaren och fackförbundet Unionen. Det paket som togs fram redan i juni och då handlade om 120 nya jobb innebär en förstärkning av delar av Lantmäteriets verksamhet, etablering av ett kontor för Statens servicecenter och utveckling av Skatteverkets verksamhet inom beskattningsområdet.

Jag är glad över att vi egentligen är enade, men jag vill ge en mer nyanserad bild. Jag tror dessutom att de 3 ½ miljoner som borgarna lägger i den olyckliga servettskiss som M, KD och SD har lagt fram inte kommer att hjälpa till med allt. Det är ändå fint att vi är överens och att Mattias Karlsson nu hoppar på tåget och vill hjälpa till med Kirunapaketet.

Anf. 3 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M) replik:

Fru talman! Det går alltid att komma med tomma löften för en regering. När det väl handlat om att leverera ett så kallat Kirunapaket har de där löftena gapat ganska tomt.

Okej! Vi har haft en övergångsregering som kanske inte har haft möjlighet att lägga fram den budget som den själv hade velat. Men vi hade också kunnat komma överens mellan partierna i utskottet om att lägga fram förslag på att tillföra pengar till de här myndigheterna. Socialdemokraterna valde dock att inte göra det, vilket innebär att de här medarbetarna hade kunnat gå hem på julleddighet i ovisshet om vart deras ersättningsjobb tagit vägen.

Vill det sig riktigt illa får vi ingen regering utan ett extraval, vilket gör att det går många månader innan vi har ett paket på plats. Men i och med den borgerliga budgeten har vi nu pengar, och det tycker jag att Adnan ska glädja sig åt.

Anf. 4 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Fru talman! Jag tror att jag sa "glad" alldeles för många gånger i mitt anförande. Så glad har jag nog aldrig varit. Nej, riktigt så lycklig är jag inte.

Det pratas om 3 ½ miljon som borgarna har lagt fram. Dessa medel kommer inte att skapa alla de jobb som behövs. Det blir i så fall väldigt billiga jobb som tillskapas i Kiruna.

Vi har, precis som jag sa i mitt anförande, fört diskussioner mellan olika statsråd och finanspolitiska talespersoner i de olika partierna. Där har man varit väldigt tydlig med att inget nytt utöver det som gäller pensionärsskatten ska finnas med i övergångsbudgeten. Därmed har det vi nu debatterar inte kunnat vara med. Vi har alltså valt att respektera det tillvägagångssätt som rimligen bör tillämpas av en övergångsregering.

Det betyder inte att vi inte arbetat med frågan. Det finns ett i stort sett färdigt förslag som vi hade velat ha med men inte fick ha med. Jag har redogjort för det förslaget. Redan den 15 november gick statsrådet Peter Eriksson, som är bördig därifrån, ut och var mycket tydlig med att han gärna hade velat ha med förslaget. Tyvärr fungerade inte det, utan den borgerliga sidan var mycket tydlig med att den enda sak som skulle finnas med var det som gällde pensionärsskatten.

Hade det varit så som du sa, Mattias Karlsson, hade den här frågan redan varit löst. Men vi har varit lite bakbundna av att riksdagen bestämde sig för att avsätta regeringen men inte direkt hade en plan för vad man skulle göra sedan. Där står vi i dag. Vi hoppas kunna lösa det så fort som möjligt.

Anf. 5 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M) replik:

Fru talman! Men är det så att även den socialdemokratiska riksdagsgruppen har varit bakbunden? Det är väl ändå så att ni hade kunnat lämna en följdmotion på detta utgiftsområde och tillskjuta de här pengarna till Statens servicecenter. Nu gäller det ju inte bara Statens servicecenter, utan det har tillförts pengar till en rad andra myndigheter också. Det handlar om Skatteverket och Lantmäteriet. 3 ½ miljon är de pengar som Statens servicecenter har äskat för att tillskapa verksamhet och arbetstillfällen i Kiruna kommun.

I det här läget när Adnan talar om att nyansera bilden handlar det om att det är den borgerliga budgeten som har tillfört resurser för att tillskapa ersättningsjobben. Den socialdemokratiska riksdagsgruppen har valt att inte göra det utan bara vänta på att en ny regering ska komma på plats, vilket vi har sett kan dra ut på tiden väldigt länge.

Anf. 6 ADNAN DIBRANI (S) replik:

Fru talman! Den socialdemokratiska riksdagsgruppen har ställt sig bakom det som är övergångsbudgeten. Vi har valt att respektera den regeringsbildningsprocess som just nu pågår. Vi hade velat se en regering på plats mycket tidigare. Det är inte vi som har skapat det läge vi i dag befinner oss i, utan det är framför allt M, KD och SD. Det är egentligen alla de ledamöter som valde att rösta bort Stefan Löfven som statsminister direkt efter valet.

Vi förde diskussionerna på Finansdepartementet om att göra någonting tillsammans men fick ett nej. Jag hoppas att vi så fort vi kommer tillbaka efter julleddigheten kan sätta oss ned i den nya regeringen och göra det som egentligen redan är framtaget med det så kallade Kirunapaketet. De som drabbas av detta förtjänar att få ett snabbt svar och ett snabbt slut på detta. De lever i ovisshet. Där står vi i dag.

En av de viktigaste anledningarna till att vi i Socialdemokraterna inte själva har velat lägga fram någonting är för att vi inte har velat bakbinda en framtida regering. Det handlar någonstans om att det förslag som just nu går igenom kanske inte ens kommer att gälla i en månad. Det är inte speciellt bra för den regering oavsett kulör som komma skall framöver.

Det är inte ett seriöst tillvägagångssätt att ena dagen fort rösta för någonting för att i nästa tur kanske behöva dra tillbaka allting när en ny regering är på plats. Det hade varit mycket bättre om vi i brett samförstånd hade gjort någonting tillsammans eller väntat så att den nya regeringen oavsett kulör får rätt förutsättningar att kunna göra någonting med de pengar som finns.

Anf. 7 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Vi förde ett antal samtal över blockgränserna om hur man ska fundera i ett läge där vi skulle ta fram en övergångsbudget under hösten. Jag satt, mig veterligen, med vid alla möten över partigränserna då vi förde de samtalen. Adnan Dibrani var med vid noll procent av de tillfällena. Ändå är Adnan Dibrani någon form av expert hur de samtalen pågick.

Någon gräns får det vara för hur många gånger man får upprepa en lögn i denna talarstol. Det stämmer inte att Centerpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna sa: Nej, ni får inte lägga in Kirunapaketet i övergångsbudgeten. Det är en lögn. Det har aldrig skett.

Vi förde ett antal samtal om vilka principer som skulle vara rimliga att hålla i som styråra som övergångsregering i denna nya situation. Vi var också mycket tydliga med att vi tyckte att de principer som regeringen utgick ifrån och presenterade och som vi diskuterade var de rimliga. Det har representanter från alla de partierna sagt från denna talarstol.

Vi tycker att regeringen i allt väsentligt gjorde ett bra jobb med övergångsbudgeten. Men när det gällde omfattningen och avgränsningen av dokumentet var vi mycket tydliga. Det måste vara övergångsregeringen som äger övergångsbudgeten. Det är inte en gemensamt förhandlad budget.

Vi talade om principer och exakt var gränserna gick. Vad en regering kan lägga in i en övergångsbudget var helt och hållet övergångsregeringens avgörande. Det faktum att ett förslag – låt oss säga till exempel Kirunapaketet – finns med eller inte finns med i övergångsbudgeten är helt och hållet övergångsregeringens avgörande.

Det är helt och hållet övergångsregeringen som äger dokumentet övergångsbudget. Det är sanningen. Allt annat är falskt även om det upprepas av Adnan Dibrani vid ett flertal tillfällen i denna talarstol eller i talarstolen för repliker.

Tack så mycket, och god jul!

Anf. 8 ULLA ANDERSSON (V):

Fru talman! Det är juletider, och det verkar inte finnas någon skiljelinje i att Kiruna ska ha ersättningsjobben. Jag tycker att vi helt enkelt konstaterar att vi alla är överens om det nu. Sedan har det varit en resa hit som jag tror att vi skulle kunna säga ganska mycket om.

Jag själv har deltagit i förhandlingsrummet och vet även att man stämt av efter vägen fram till att man lade fram övergångsbudgeten vad den skulle innehålla eller inte. Vi har lite olika uppfattningar om detta, Emil Källström. Men nu är det jul. Det är jättebra att övergångsjobben kommer på plats.

Förslaget om dem hade kunnat läggas fram i en extraändringsbudget av en ny regering, vilket hade varit möjligt. De hade kunnat vara med i övergångsbudgeten om vi hade kommit överens om det över partigränserna tidigare, men så var det inte. Nu är det löst, så god jul!

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under § 10.)

§ 6 Allmänna bidrag till kommuner

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU3
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (prop. 2018/19:1 del-
vis)
föredrogs.

Anf. 9 INGEMAR NILSSON (S):

Fru talman! Jag undrar hur många gånger de senaste dagarna det från den här talarstolen har upprepats att landet befinner sig i en exceptionell politisk situation. Processen och principerna för övergångsregeringens arbete med en övergångsbudget har förmedlats och dess konstitutionella roll har beskrivits.

Vi socialdemokrater har konsekvent vidhållit att alla ansträngningar självklart måste inriktas på att få en handlingskraftig regering på plats. Det var mot den bakgrunden som vi socialdemokrater valde att ställa oss bakom övergångsregeringens budgetproposition. Det var för oss ett ansvarsfullt sätt att möjliggöra för en tillträdande regering, oavsett färg, att sätta sin prägel på den ekonomiska politiken. För till syvende och sist är det bara en handlingskraftig regering som kan ta sig an de utmaningar Sverige står inför.

Lite extra ironiskt blir det då att höra alla lovord från samtliga borgerliga partier över regeringens arbete med övergångsbudgeten och sedan ändå se dem väcka motioner och lägga fram egna förslag till ekonomisk politik situationen till trots. Eller var det kanske just därför – för att ställa till med kaos och oreda i ambitionen att själva nå maktens taburetter? Profilen på den nu så omtalade servettskissen är ju klassisk högerpolitik med stora skattesänkningar med mest till dem som redan har mest.

Fru talman! Det var en i alla avseenden unik situation när riksdagen den 12 december röstade igenom en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna som fick stöd av Sverigedemokraterna och som vi nu debatterar konsekvenserna av. Ingen, absolut ingen, hade en sammanhållen bild över innehållet i de ramar som beslutet gällde. Det är en situation som är högst beklaglig.

Att driva igenom statens budget på så grunda antaganden om detta innehåll är anmärkningsvärt oansvarigt. Vi är många som bejakar ordning och reda i politiken. Det vore önskvärt om alla tillämpade ordning och reda också i budgetprocessen.

Nåväl! Hur det nu än var och är med bristen på helhet: Som vanligt sitter djävulen i detaljerna – ursäktat språkbruket. Det handlar om de praktiska följderna av att landet nu ska styras på en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna med stöd från Sverigedemokraterna samt på ett antal betänkanden.

Ett av de betänkandena är vad den här debatten handlar om, närmare bestämt finansutskottets betänkande FiU3 *Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner*. Det handlar om viktiga förutsättningar för välfärdens producenter, våra kommuner och landsting.

I det här utgiftsområdet ryms förutsättningarna för kommuner och landsting för att bedriva sin verksamhet. Det handlar om exempelvis den kommunalekonomiska inkomstutjämnningen och utjämningsbidraget för LSS, för att nämna två av dem.

Jämfört med övergångsbudgeten föreslås i betänkandet att det generella statsbidraget ska öka med 4,1 miljarder nästa år. På ytan ser det ganska bra ut. Jag beklagar naturligtvis att stödet för extratjänster har tagits bort. Men i övrigt är Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas anslag på området nästan, men inte fullt, i nivå med det som vi socialdemokrater gick till val på.

Fru talman! Man måste dock se till helheten, och helheten ger oss en tydlig bild av högerpartiernas prioriteringar. Skatterna ska sänkas med ungefär 15 miljarder medan kommunernas välfärdsverksamheter får stå tillbaka.

Det som gör det hela än värre är avsaknaden av ordning och reda och bristen på rimliga och vettiga förutsättningar för politiker och tjänstemän runt om i landets kommuner och landsting att planera verksamheten på ett ansvarsfullt sätt. Med ungefär tio dagar kvar till årsskiftet kan man för det första ifrågasätta hur betjänta kommunerna är i sitt arbete av några knapphändiga tabeller som ingen vet hur länge de kommer gälla.

För det andra berörs den kommunala ekonomin inte bara av utgiftsområde 25. Kommunernas ekonomiska utrymme för att anställa ytterligare en förskolepedagog eller fler sjuksköterskor till äldreomsorgen eller för att erbjuda barnen simundervisning påverkas av långt fler budgetposter än dem vi debatterar nu.

Fru talman! Allvarligast är det naturligtvis för dem som på drabbas på riktigt: barn, ungdomar och äldre som inte får ta del av de satsningar som kommunerna så väl behöver göra inom en lång rad områden.

Sveriges generella, solidariskt finansierade välfärd är vårt starkaste fördelningspolitiska verktyg. Tillgången till vård, skola och omsorg efter behov i stället för efter inkomst är en förutsättning för ett jämlikt samhälle.

Sverige står inför ett demografiskt skifte. Samtidigt som vi lever allt längre föds också allt fler barn. Det är en fantastiskt glädjande utveckling, men det är också en utmaning för kommuner och landsting. För att välfärden ska kunna hänga med och utvecklas krävs betydande förstärkningar till kommunsektorn från statligt håll. Vi behöver investera i välfärden, inte sänka skatter för de redan välbeställda.

Den budget som nu har röstats igenom kommer om den skulle stå sig – gud förbjude – att innebära nedskärningar på en rad andra utgiftsområden som skola, äldreomsorg och byggande. Detta får de små, mycket små, nivåhöjningarna på detta utgiftsområde att blekna ganska snabbt. På totalen ger den här budgeten inte några reella resurstillskott till kommunerna, utan tvärtom.

Fru talman! Eftersom vi socialdemokrater inte står bakom det rambeslut som har fattats avstår vi också från att delta i beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 25 och hänvisar till Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets särskilda yttrande.

Avslutningsvis vill jag passa på att önska talmanskollegiet, riksdagens fantastiska tjänstemän och kollegorna i finansutskottet en riktigt god jul och ett gott nytt år!

(Applåder)

Anf. 10 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Det var fascinerande att lyssna på inlägget. Jag håller med om att vi har en svår politisk situation, och jag tycker att det finns flera hedervärda positioner i denna situation. Jag har inte kritiserat Socialdemokraternas position, utan jag tycker att det är en rimlig position att gå på övergångsregeringens förslag.

För Kristdemokraternas del har det ändå vägt över när vi har sett de stora problem som vi har i samhället. Riksdagen har ett fullt ansvar. Riksdagen har finansmakten och är ingen övergångsriksdag. Därför har vi valt att lägga fram ett antal förslag, som jag tycker att Ingemar Nilsson borde vara mer nöjd med.

Nu kommer miljarderna till välfärden, nu kommer satsningarna på vården och äldreomsorgen och nu kommer satsningarna som möjliggör mer personal i skolan. Men Ingemar Nilsson säger i stället att det är dåligt, för då får kommunerna sämre planeringsförutsättningar. Fråga kommunerna om de vill ha pengarna eller om de vill ha planeringsförutsättningar! Jag tror att de svarar att de vill ha pengarna, för de behövs i välfärden och de behövs för att göra allt det som kommunerna gör. Det är viktigt inte minst ur ett fördelningsperspektiv att välfärdstjänsterna fungerar, och de har inte fungerat under denna mandatperiod.

Ingemar Nilsson säger att vi inte ska ha några skattelättnader för de välbeställda och att vi inte ska sänka skatten och ge mest till dem som redan har mest. Detta är alltså en socialdemokrati som för en och en halv vecka sedan var beredd att som första åtgärd gå fram med en skattelättnad enbart riktad till dem som tjänar mest. Då skulle en genomsnittlig svensk bankdirektör få 560 000 kronor per år i skattesänkning medan en medelinkomsttagare skulle få noll kronor.

Med vårt förslag får alla som jobbar sänkt skatt med max 500 kronor i månaden. Det stärker kommunernas ekonomi på sikt när det blir mer lönsamt att arbeta. Det skapar större möjligheter att hålla tillbaka kommunskatteökningar, och det är viktigt.

Jag måste säga, fru talman, att jag är lite förvånad över inlägget.

Anf. 11 INGEMAR NILSSON (S) replik:

Fru talman! Jag vet inte om det var en fråga, Jakob Forssmed, men en förvåning uttryckte du. Jag kan möjligtvis uttrycka min förvåning över att Jakob Forssmed nu tillhör dem som tror starkt på dynamiska effekter, för det är slutsatsen av det jag hör dig säga.

Om det var någonting som utmärkte den socialdemokratiskt ledda regeringen under förra mandatperioden var det de mycket stora resurstillskott vi gav till kommuner och landsting under perioden. Vi gick också till val på att ytterligare nivåhöja det på ett ganska påtagligt sätt. Vi har alltså gjort stora satsningar, och vi avser att göra stora satsningar eftersom vi ser kommuner och landsting som de välfärdsproducenter de är.

När det gäller att tillföra resurser är nettoeffekten på detta utgiftsområde en betydligt lägre ambitionsnivå än den vi har gått till val på från vår sida. Vi kan återkomma till det.

Hur Jakob Forssmed kan påstå att 15 miljarder i skattesänkningar till de mest välbeställda skulle vara en rättvis fördelningspolitik är för mig fullständigt obegripligt. Tidningsrubrikerna samma dag som budgeten publicerades sa att vinnarna på budgeten var de som tjänar mer än

42 000 kronor i månaden. För mig är inte detta en rättvis fördelningspolitik. Jag har väldigt svårt att förstå det argumentet.

Som jag sa i mitt anförande prioriterar vi att få en regering på plats och inte att göra en servettskiss till budgetförslag som kommuner och landsting ska försöka regera på. Det finns massor av otydligheter i förslaget som så småningom antagligen kommer att framstå i tydlig dager. Att prioritera skattesänkningar framför resurser till kommunerna är för mig fullständigt obegripligt. Det förvånar mig storligen att Jakob Forssmed kan förorda det.

(Applåder)

Anf. 12 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag ska försöka ställa lite fler frågor.

Vi har inte räknat med dynamiska effekter. Men Ingemar Nilsson kan väl inte förneka att det däremot finns effekter av ökade drivkrafter till arbete. Det vore i så fall fullständigt fascinerande. Anser Ingemar Nilsson att om man kraftigt sänker skatten på arbete ökar inte drivkrafterna till arbete? Kan man alltså ha hur höga skatter som helst på arbete utan att drivkrafterna förändras? Dessa frågor vill jag gärna ha ett svar på.

Ytterligare en fråga är: Stämmer det som Ingemar Nilsson sa i sitt anförande – att det tvärtom blir en nettoförsvagning till kommunerna med vår politik? Nu ändrade du dig i talarstolen och sa att det inte blir fullt lika mycket. Hur ska du ha det? Är det en nettosänkning, eller blir det de facto ett miljardtillskott till kommuner och landsting?

Dessa 15 miljarder som ni nu säger ska gå till de allra rikaste går ju till alla som arbetar! Alla som jobbar får en skattesänkning, medan ni var beredda att gå fram med en skattelättnad enbart till de rikaste.

Nu har du flera frågor att svara på.

Anf. 13 INGEMAR NILSSON (S) replik:

Fru talman! Jag är fortfarande lite rörd över Jakob Forssmeds omsorg om bankdirektören. Jag förstod inte riktigt den delen av inlägget.

Skillnaden är, Jakob Forssmed, att på detta utgiftsområde är nettoeffekten i förhållande till den budget som du och Moderaterna med stöd av Sverigedemokraterna har lagt fram en nettoeffekt på ungefär 1 miljard mindre än vad vi hade i det anslag som vi gick till val på. Nettoeffekten är ungefär 3 ½ miljard; det är höjningen på utgiftsområdet och inte det som står.

Detta är en konsekvens av att ni sänker skatterna ganska kraftigt även för pensionärerna. Ungefär 1 miljard är kompensationen för skattesänkningen för pensionärer som ni måste tillföra området.

Nu tappade jag den andra fråga som Jakob Forssmed hade. Men jag återvänder till att konstatera att prio för oss har varit att få en regering, och en handlingskraftig regering, på plats. Det är viktigare för oss än att slåss för stora skattesänkningar.

Anf. 14 JAN ERICSON (M) replik:

Fru talman! Först ska jag göra en rättelse av ett påstående. Vi satsar 5 miljarder och därtill kompensation för de skattesänkningar som har gjorts. Då har vi rätt ut den saken.

Prot. 2018/19:35

21 december

Allmänna bidrag
till kommuner

Ingemar Nilsson säger att vi kunde ha väntat med att göra en budget som kommunerna ska leva efter. Med tanke på hur läget ser ut just nu ska vi nog vara glada för att kommunerna kan planera för sin verksamhet för nästa år. Om man har varit kommunpolitiker själv vet man hur svårt det är att planera verksamheter när inte riktlinjerna från riksnivå är tydliga. Därför är det viktigt att den här budgeten kommer på plats och att våra kommuner inte behöver vänta kanske ett halvår till innan man får besked om hur mycket pengar man har att disponera.

Ingemar Nilsson skryter lite grann om hur mycket pengar som Socialdemokraterna har stoppat in i välfärden. Socialdemokraterna är okränta mästare i att slösa bort skattepengar och i att inte få någon effekt av satsningarna. Framgång mäts faktiskt inte i antalet förslösade skattekronor utan i vilken effekt man får av de pengar man stoppar in. Jag undrar om Ingemar Nilsson är nöjd med resultatet av regeringens satsningar på till exempel sjukvård, skola eller polis. Allting har ju gått åt fel håll.

Sedan vänder jag mig mot det här att vi skulle satsa på de rika och inte satsa på välfärden. Är Ingemar Nilsson mest kritisk till att vi sänker skatten för pensionärerna med lägst pension – de pensionärer som ni inte ville sänka skatten för? Eller är det kanske skattesänkningen för låginkomstagare som Ingemar Nilsson hänger upp sig på? Eller är det att vi vill återinföra värdigheten i LSS och garantera personer i behov av andningshjälp och sondmatning personlig assistans? Eller är det kanske att vi tycker att de cancersjuka inte ska behöva stå i de långa vårdköerna som har vuxit under den rödgröna regeringen?

Är det de här sakerna som Ingemar Nilsson stör sig på när han tycker att vi satsar på de rika?

Anf. 15 INGEMAR NILSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, Jan Ericson, för en rad frågor! Vi får se hur många jag hinner med att svara på.

Jag känner många kommunpolitiker och var själv kommunpolitiskt aktiv under de åtta år som vi hade ett alliansstyre. Det var ingen dans på rosor för kommunpolitikerna. Den saken är alldeles klar.

Jag vill vidhålla det faktum att den socialdemokratiskt ledda regeringen tillförde oerhört stora resurser till kommun- och landstingssektorn eftersom det fanns ett enormt behov av det efter alliansåren. Att anställa 100 000 fler människor inom den offentliga verksamheten är i min värld inte att generellt sett slösa bort skattepengar. Men om det är Jan Ericsons bild må det så vara. För mig är det att stärka välfärden att ha fler anställda i skolan och i hälso- och sjukvården, som vi såg till att det blev under den förra mandatperioden. Det är inte att slösa bort skattepengar. Vi har kanske olika definitioner av det.

När det gäller skattesänkningar för pensionärer har vår ambition varit att jämställa pension och lön. Det som alliansregeringen införde, i och med den så kallade pensionärsskatten, var att man gjorde skillnad på pension och lön. När vi nu har återställt likheten upp till en nivå på 17 000 kronor är det att jämställa pension och lön.

Vad den här budgeten föreslår är generellt sett ytterligare stora skattesänkningar, det sjätte jobbskatteavdraget. För att inte på nytt hamna i en svekdebatt med Sveriges pensionärer måste man naturligtvis sänka skatten också för pensionärerna. Det är konsekvensen av det här, och det gör att

man måste tillföra ytterligare 1 miljard i kompensation till kommunerna för att de ska kompenseras för den politiken. Det handlar om att minska resurserna.

När det gäller LSS vill jag inte kommentera det så mycket mer än att konstatera att det pågår ett gemensamt arbete. Ingen är nog speciellt nöjd, men det som ligger i den här budgeten löser inte det problem som LSS-frågan står inför. Det måste man återkomma till, och för det krävs en handlingskraftig regering och inte en slarvigt genomförd budgetmotion från moderater och kristdemokrater med stöd av sverigedemokrater.

Anf. 16 JAN ERICSON (M) replik:

Fru talman! Ingemar Nilsson talar om de oerhörda resurser som man tillförde till välfärden. Men faktum är att det inte gav något resultat. Om målet var att korta vårdköerna och vårdköerna har vuxit, har man lyckats då? Om målet var att man skulle få bättre skolresultat men skolresultaten sjönk, har man lyckats då? Om man har fått fler utbrända anställda inom äldreomsorgen hjälper det inte att man har anställt fler, utan då är det någonting som inte fungerar. Då har man inte lyckats med det man ville. Om poliserna har blivit färre och de outhärdade brotten har blivit fler hjälper det inte att man har satsat pengar, för man har inte fått något resultat.

Under Alliansen kortades vårdköerna och vi fick fler poliser. Nu har det gått åt precis andra hållet, trots mer pengar. Då är det någonting som är fel.

Jag undrar om Ingemar Nilsson stör sig på att vi nu har ett läge där pensionärer med de allra lägsta pensionerna faktiskt har lite lägre skatt än motsvarande löntagare. Är det någonting som Ingemar Nilsson stör sig väldigt mycket på?

Anf. 17 INGEMAR NILSSON (S) replik:

Fru talman! Jag störs inte en sekund av att våra pensionärer får det bra. Man kan se till att det blir så på olika sätt, men den generella skattesänkningen som Jan Ericson står för undergräver och gräper ur förutsättningarna för att satsa på den offentliga verksamheten. Bekymret är att om man tar bort alla skatteintäkter har man inte heller råd att investera i välfärden, vilket är precis vad vi behöver göra.

När det gäller påståendet om vårdköer och färre poliser är det både sant och inte sant. Vi har inte färre poliser, men vi behöver ha ännu fler poliser på plats. Då behöver vi ha offentliga finanser som gör att vi har råd att finansiera en satsning på polisen i stället för att sänka skatterna med ytterligare 15 miljarder som Jan Ericson och hans parti nu vill och som i det korta perspektivet inte går att göra så mycket åt.

Man har minskat utrymmet för att investera i välfärden med ytterligare 15 miljarder. Det är bara att beklaga. Jag hoppas att vi snabbt får en handlingskraftig regering på plats som kan motverka de värsta avarterna av den politiken.

Anf. 18 DENNIS DIOUKAREV (SD):

Fru talman! I dag debatterar vi allmänna bidrag till kommuner. Det är det största utgiftsområdet sett till totalbeloppet, och därför är det extra viktigt att skattepengarna förvaltas på ett sätt som överensstämmer med med-

borgarnas vilja. Vi har dock inget yrkande här i dag eftersom vårt budgetförslag har fallit och därmed också finansieringen, men jag ska redogöra för vår politik på området som hade kunnat bli verklighet med en sverigedemokratisk budget.

Till att börja med justeras den kommunalekonomiska utjämningen med en motsvarande ökning av de kommunala skatteinkomsterna. Det är ett resultat av ett slopat förhöjt grundavdrag för äldre till förmån för ett förändrat jobbskatteavdrag. Detta nya jobbskatteavdrag innefattar även pensionsinkomster, vilket gör att skillnaden mellan pensionsinkomster och arbetsinkomster avskaffas helt. Det här ligger helt i linje med vår syn på pension som en uppskjuten inkomst. Vi tycker att det är principiellt fel att beskattas högre bara för att man blir äldre.

Ett annat förslag från Sverigedemokraterna är att förstärka garantipensionen. Sverige har i dag flest fattigpensionärer i Norden, och de väntas bli fler. Det är en oacceptabel situation, och det förväntas därför av denna kammare att man agerar. Det borde gå att komma överens om detta om man lägger prestigen åt sidan och stiger ur sandlådan.

Ett tredje förslag från oss är höjningen av taket i a-kassan.

Det här är tre reformer som alla är nödvändiga och som alla ökar kommunernas skatteinkomster utan att den kommunala skattesatsen höjs.

En höjd kommunalskatt varnade SKL för så sent som i förra veckan eftersom det sannolikt skulle leda till att människor skulle jobba mindre, vilket är fullt logiskt eftersom skatter styr människors beteenden. Det är därför vi har skatt på saker som vi vill se mindre av, exempelvis alkohol och tobak. Följaktligen bör man vara försiktig med att beskatta det som vi vill se mer av, exempelvis jobb. I landet med världens redan högsta kommunalskatter som andel av bnp skulle fler börja prioritera fritid eller bidrag framför jobb om kommunalskatten skulle höjas. Men det är alltså möjligt att bidra till en kommunal verksamhet med hög kvalitet och samtidigt genomföra nödvändiga reformer för flera viktiga grupper i samhället, som pensionärer, arbetslösa och företagare, utan att kommunalskatten måste höjas.

Fru talman! Utöver övergångsregeringens anslag har Sverigedemokraterna ytterligare fyra anslag. Jag kommer inte att gå in på alla dessa i detalj, utan man får läsa vårt särskilda yttrande om man är intresserad. Men jag vill passa på att säga ett par saker om en av de reformer som ligger oss varmast om hjärtat och som vi vet att många kommuner längtar efter.

Sverige har i dag en situation inom offentlig sektor där drygt hundra tusen svenskar utför ofrivilligt deltidsarbete. Det är män och kvinnor som vill och kan men som inte får arbeta heltid. Majoriteten av dessa hundra tusen deltidsanställda är kvinnor, vilket gör detta till ett av våra största jämställdhetsproblem.

För en del i denna kammare är jämställdhet lika med kvotering till bolagsstyrelser, kvotering av föräldraförsäkring och jämställd snöröjning. Vi har en jämställdhetsmyndighet som är vår minst jämställda myndighet med 100 procent kvinnor i styrelsen. Det är inte ett problem för mig, men det kanske borde vara det för dem som talar om kvotering. Jag förväntar mig således att alla i denna kammare applåderar att SD, M och KD nu river denna könsmaktsordning.

Dock är jag av den bestämda uppfattningen att det svenska folket upplever riktiga problem i sin vardag. Det handlar särskilt om dem som är ryggraden i svensk välfärd, bland annat deltidsanställda som har svårt att få vardagen att gå ihop. De kan tvingas ta ett förmiddagspass och ett kvällspass med ett flera timmar långt hål mitt på dagen utan arbete. Under denna tid hade de kunnat ge de äldre extra omsorg eller kanske en möjlighet till socialt umgänge.

Denna situation innebär inte minst en daglig kamp för den ensamstående mamman som jobbar ofrivillig deltid. Det blir körigt att hinna med allt som ska göras med matlagning, tvätt och läsläsning. Lägg till ett spretigt och påfrestande arbetsschema, och du har alla förutsättningar för utbrändhet på plats.

Långsiktigt leder deltid också till sämre karriärmöjligheter, sämre löneutveckling och lägre framtida pension. Det här hänger ihop med det jag började med att tala om, att dagens generation deltidsarbetslösa tyvärr blir morgondagens fattigpensionärer.

Fru talman! Jag är övertygad om att det är här jämställdhetsdebatten bör föras. Det är nämligen här de riktiga problemen finns. Politiker i denna kammare har under alldeles för lång tid duckat i de här frågorna och skjutit över ansvaret till kommunerna. Med facit i hand kan vi konstatera att det inte har fungerat.

Med vårt förslag kommer fler än hundra tusen ofrivilligt deltidsanställda att kunna gå upp till heltid, vilket kommer att höja livskvaliteten för våra sjuka och gamla och förbättra välfärden för alla. Därför tar vi liksom tidigare år initiativ till att lösa problemet här i denna församling genom att föreslå rätt till heltid.

(Applåder)

Anf. 19 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! Jag vet att alla vill hem och fira jul. Jag lovar därför att hålla mitt anförande kort, om ni andra lovar att lyssna.

Som tidigare kommunalråd känns det otroligt angeläget att tala om och fokusera på den kommunala sektorn. Eftersom Centerpartiet inte har något yrkande kommer jag i stället att beskriva vår största invändning mot den förda politiken.

Fru talman! Ansvaret för en stor del av de viktigaste politiska frågorna ligger på kommuner, landsting och regioner, vilket alla här vet. Om Sverige ska fortsätta att fungera måste också kommuner, landsting och regioner ges rimliga förutsättningar att fungera. Det stora problemet i dag är att politiker på nationell nivå är benägna att i alltför hög grad detaljstyra lokalpolitiken. I Finansdepartementets redovisning kan man se att det för nästa år finns 204 riktade statsbidrag till kommunsektorn – 204! Ni hörde rätt. Det är helt orimligt.

Kommunalråd runt om i landet brukar lite föraktfullt kalla det för pressmeddelandepengar. Det är så många små, riktade statsbidrag som verkligen bara har ett enda syfte, nämligen att en minister ska kunna skriva ett pressmeddelande. Det är inte värdigt.

När det gäller beloppen uppgick de generella statsbidragen 2017 till 102 miljarder och utgjorde ungefär 9 ½ procent av kommunsektorns totala inkomster. Det kan jämföras med de riktade statsbidragen. De var faktiskt på 104 miljarder, det vill säga mer än de generella under 2017. Dessutom

hade de ökat med 9 miljarder från 2016 till 2017. Ansvaret för det här vilar givetvis tungt på den rödgröna regeringen.

Vilka problem skapar det här egentligen? Det får tre stora effekter, som jag ska beskriva.

Det första och tydligaste problemet är att det leder till ren och skär diskriminering av små kommuner. Ett exempel är Vara kommun, som råkar vara en mediankommun i Sverige befolkningsmässigt. Man har ungefär 15 900 invånare. Sverige har många små kommuner. Eftersom det är ett stort och glest land är det rimligt att ha många kommuner.

Ett exempel på riktat statsbidrag är samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar. Bidraget ligger på 18 miljoner, till hela Sverige! Det skulle ge Vara kommun 28 000 kronor per år, om man slår ut det. Det är som alla förstår en fänig summa.

Vad leder det här till i praktiken? Jo, Vara kommun kommer givetvis inte att söka det bidraget. Kostnaden för administrationen för att söka kommer säkert att överstiga den inkomst man skulle få från statsbidraget.

Det blir uppenbart att systemet med många och små riktade statsbidrag missgynnar landets små kommuner som har sämre förutsättningar och administration för att kunna söka, göra utvärderingar och andra processer. Alla riktade statsbidrag är oerhört administrativt krångliga. Samtidigt söker givetvis de större kommunerna de här pengarna. För dem är det lönsamt att söka statsbidragen.

Nettoeffekten blir en ren och skär diskriminering av de små kommunerna. De små får inte något bidrag alls, men de större får en oproportionellt stor andel eftersom de andra inte söker.

Fru talman! Centerpartiet tycker inte att Sverige kan styras på det här sättet framöver. Det är inte värdigt ett land som försöker hålla ihop.

Den andra effekten man tydligt kan se av det här systemet är att det motverkar direkt nödvändiga effektiviseringar i den kommunala sektorn. Kommunsektorn har tyvärr under lång tid haft låg effektiviseringsgrad jämfört med övriga samhällssektorer. Det visar flera offentliga utredningar. Genom att tvinga kommunerna att avsätta personresurser för administration och samtidigt låsa in nya kostnader med tillfälliga statsbidrag bromsar man den nödvändiga effektiviseringen med lokalanpassade reformer som hellre skulle göras på kommunnivå.

Flera utredningar, från bland annat SKL, visar också på enorma utmaningar för kommunsektorn framöver när det gäller att klara finansieringen. Det känner vi alla till. Om det här ska fungera håller det inte att regeringen använder ett sådant ineffektivt styrsystem som riktade statsbidrag.

Den tredje effekten är att det här lapptäcket av riktade statsbidrag minskar förutsägbarheten för lokalpolitikerna. Därmed motverkas det kommunala självstyret i högsta grad. Centerpartiet har under många år värnat det kommunala självstyret. Det är själva grunden för det demokratiska samhället och har en historia som är äldre än den svenska staten.

Fru talman! Centerpartiet arbetar efter principen att riktade statsbidrag i möjligaste mån ska göras om till generella statsbidrag. Den inriktningen drev Centerpartiet hela förra mandatperioden och även i vår budgetmotion för 2019. Där har vi tillfört 5 miljarder mer i just generella statsbidrag, i förhållande till övergångsregeringens budgetproposition.

Generella statsbidrag är en bärande princip om vi ska åstadkomma likvärdig utveckling över hela landet, om vi ska skapa möjligheter till effektivisering och om vi vill värna det kommunala självstyret.

Fru talman! Till sist önskar jag talmannen en riktigt god jul och att slippa alla förhandlingar.

(Applåder)

Anf. 20 IDA GABRIELSSON (V):

Fru talman! Under året som gått har det på olika sätt uppmärksammats att det var 100 år sedan den allmänna rösträtten vanns i Sverige. Det, tillsammans med det exceptionella läge som landet befunnit sig i efter valet där alla vi riksdagsledamöter här inne i kammaren har misslyckats med uppdraget att tillsätta en ny regering, borde för alla partier innebära ett mått av ödmjukhet, sans och eftertanke. Vad kan vi göra bättre? Hur kan vi agera? Vad kan jag göra för att dra mitt strå till stacken?

Fru talman! I stället firas dock hundraåringen av ytterhögerpartierna Moderaterna och Kristdemokraterna tillsammans med Sverigedemokraterna genom att skapa kaos i statens budgethantering.

Ordning och reda verkar inte vara något som de själva tillämpar, utan det är något som enbart ska gälla utanför Riksdagshuset. För herrskapet gäller andra regler än för tjänstefolket. Andra ska lära sig vett och etikett men själva kan de agera som oansvariga kuppmakare.

Den ena ursäkten efter den andra har lyfts fram i debatten till varför man valt att hantera ekonomin, själva centrum i politiken, så här – detta trots att man har misslyckats med att bilda regering. Krisdemokraterna säger att de tagit bort allt skojigt i budgeten och lagt in allt som är jättenödvändigt. Jag vet inte om de tror att pengar som kan göra livet något enklare för sjukskrivna, låginkomsttagare eller studenter är på kul medan 15–20 miljarder i skattesänkningar är seriösa grejer. Så roligt är det inte att inte ha en egen bostad eller att inte ha pengar till mjölk i slutet av månaden.

En personlig favorit är annars den här som upprepas frenetiskt: Vi ser så många utmaningar och vi är så oroliga att vi inte kan vänta. Då tänker ju alla som är riktigt funtade att de måste mena sjukskrivnas villkor, utsatta barn eller åtminstone en smärre miljökatastrof. Men nej, den oron som de bär så tungt på sina axlar och som bara inte kan vänta tills en ny regering är bildad är den oro som de känner för män i övre medelåldern bosatta i lyxvillor någonstans i Djursholm.

De som inte lyft ett finger på tre generationer måste bara få sin skattesänkning fastslagen innan jullovet, annars blir det ju faktiskt jättejobbigt. Men chilla, rika människor i Stockholms innerstad kommer att klara sig. Det blir jul för dem i år också. Men den ensamstående mamman i Norrlands inland kommer att få det desto tuffare.

Ytterkantshögern agerar fullfjädrad opposition mot en regering som de har bakbundit. De klarar inte ens av att ta ansvar för det som de har genomdrivit, utan nu får den regering som de har avsatt fortsätta att leda landet med borgerlighetens servettskiss.

Vänsterpartiet var av uppfattningen att under en övergångsperiod ska politiken hållas kort och syssla med det som är absolut nödvändigt tills en ny regering tillträder. När det är gjort kan vi inta vår roll som antingen samarbetspartner eller opposition fullt ut. Under den gångna mandatperio-

den har vi bidragit till ökat underhållsstöd för ensamstående, gratis glasögon för barn, höjda bostadstillägg för äldre och den största satsningen på kommunerna sedan 90-talet genom 10 extra miljarder.

Fru talman! Den budget som nu har gått igenom kommer i stället att öka ojämlikheten mellan kommuner och inom kommunerna. Moderaterna har julgransplundring före julafton och tömmer de offentliga tillgångarna totalt. För vanligt folk är det förstås en katastrof. De plundrar välfärden, och pengarna som kunde ha gått till socialtjänsten i Sollefteå eller till att bekämpa arbetslösheten i Söderhamn försvinner ned i fickorna på rika Danderydsbor. De plockar bort pengar som syftar till att skapa jobb för dem som varit arbetslösa längst och stoppar satsningar som ska gå till att bekämpa ojämlikheten i områden som länge har varit eftersatta.

Pressen på kommunerna kommer att öka. Miljön, arbetslösheten, tryggheten i ekonomin och i bostadsområdena är trams, enligt dem. Alldeles livsnödvändigt är i stället – hör och häpna – universalkuren enorma skattesänkningar.

Fru talman! Ärligt talat: Finns det något som en moderat kan klara utan att få ett skattebidrag? Kan en moderat knyta skorna själv eller är det något som vi måste ta ett gemensamt samhällsansvar för? Är det möjligt för en moderat att votera eller telefonera, eller måste det finnas ett ekonomiskt bistånd för det också? Boka taxibil klarar en moderat inte heller själv, utan även detta ska skattebetalande lärare, undersköterskor och byggjobbare betala.

Livslängden är lägst i kommuner där folk jobbat hårt och slitit ut sig, där man har fått kämpa och inte fått allt serverat på silverfat. Högst är den i kommuner med många stillasittande kapitalägare. Gävleborg, mitt gamla hemlän, har högst arbetslöshet medan de som plockar ut RUT-avdrag bor främst i kommuner som Lidingö, Danderyd och Vellinge.

Det är långt från Söderhamn till Lidingö. Så lite oklart är det ju hur Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas nedmontering av allt som har med en vettig arbetsmarknadspolitik att göra ska kunna lösas med ännu mer RUT-avdrag. Man kan ändå förutsätta att det inte är grannarna i Lidingö som ska utföra RUT-tjänsterna. Att det dessutom är ett slöseri med gemensamma medel som skulle kunna användas till att skapa jobb och stärka hemtjänsten är djupt beklagligt.

Och hur många Danderydsbor kan det egentligen behövas för att skruva i en glödlampa. Svar: Ingen klarar det, så vi måste ombesörja stackarna med RUT-avdrag i mångmiljonklassen.

Fru talman! Det är dags att avrunda. Detta är trots allt sista debatten inför jul. Vi är många som vill hem till våra nära och kära. Samtidigt finns det saker som är svåra att släppa och som biter sig fast. I samma stad lever barn som åker på lyxiga julsemestrar till andra sidan jordklotet och barn som inte kommer längre än till hyreshusets lekplats.

I kommuner som gränsar till varandra i storstadsregionen kan det skilja mer än tio år i livslängd människor emellan. I samma land finns det de som inte ens har råd att köpa en julklapp till sina barn medan andra inte vet vad de ska köpa, för deras barn har ju redan allt.

Fru talman! Låt det sjunka in, som det så populärt heter.

Med det vill jag hänvisa till vårt särskilda yttrande tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet.
(Applåder)

Prot. 2018/19:35
21 december

*Allmänna bidrag
till kommuner*

I detta anförande instämde Ulla Andersson, Nooshi Dadgostar, Ali Esbati, Hanna Gunnarsson, Jon Thorbjörnson, Ciczie Weidby och Jessica Wetterling (alla V).

Anf. 21 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Det var ett mycket kraftfullt språk som Ida Gabrielsson använde i talarstolen. Jag tycker faktiskt att det vulgariserar debatten. Oansvariga kuppmaakare, ytterhögern, kaos, plundring av välfärden – vad är det som sker med den budget som riksdagen nu fattar beslut om? Det är att resurser tillförs till välfärden. Det beskriver Ida Gabrielsson som en plundring.

Du får säkert många likes och retweets på ditt anförande med tanke på ditt mustiga språk. Men det är inte sant. Det är ingen plundring av välfärden när resurser tillförs, när 3 ½ miljard går ut till kommunerna vid årsskiftet, när ytterligare 5 miljarder tillskjuts till landsting och regioner för att de ska klara den vårdkö som har växt under den tid som ni har haft ett budgetsamarbete med Socialdemokraterna.

När vi nu fattar beslut om ett tillkännagivande om att snabbt ta fram en lagändring så att personer som har behov av LSS ska få det, så att personer med låga inkomster ska få en skattelättnad för att de ska kunna köpa mjölk i slutet av månaden, så att de allra mest utsatta pensionärerna får en förstärkning av bostadstillägg – det är viktiga saker som vi nu genomför.

Jag förstår att man kan vara kritisk till saker i den här budgeten, men att beskriva det som en ytterhögerpolitik är fullständigt verklighetsfrämmande.

Jag har två frågor till Ida Gabrielsson. Anser Ida Gabrielsson att riksdagen äger finansmakten och äger rätten att fatta beslut om budgeten och därmed också ändra i budgeten? Var ni i Vänsterpartiet beredda att släppa fram en statsminister och en regering vars första åtgärd skulle vara att sänka skatten enbart för dem som tjänar allra mest i Sverige?

(Applåder)

Anf. 22 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Fru talman! Jag vill tacka Jakob Forssmed för hans inlägg och frågorna till mig. Han verkar själv vara väldigt uppe i gasen, men det kanske är så inför juledigheten.

Vänsterpartiet kommer självklart alltid att prioritera satsningar på en stärkt välfärd och en större möjlighet att skapa jämlikhet inom kommuner före skattesänkningar för de allra rikaste. Du lyfter fram några behjärtansvärda reformer som man kan hitta om man letar väl i er budget. Jakob Forssmed vill på något sätt dölja att den största så kallade satsningen i den borgerliga budgeten är satsningen på människor som bor i Vellinge, Danderyd och Lidingö. Det är en satsning på dem med tjockast plånbok. Dessa skattesänkningar går till höginkomsttagare och de allra rikaste.

Fru talman! Jag är ledsen att behöva säga det, men små och alldeles otillräckliga satsningar på sondmatning för funktionsnedsatta eller på de allra fattigaste pensionärerna kommer inte att kunna dölja det faktum att ni sänker skatten för de allra rikaste.
(Applåder)

Anf. 23 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Man får leta, säger Ida Gabrielsson. Det kanske man behöver göra. Det handlar dock om 10 miljarder i generella tillskott. År 2019 är det 5 miljarder i ett generellt tillskott, och under åren därefter är det 10 miljarder.

Av Vänsterpartiet brukar sådant beskrivas som att man räddar välfärden, att jobben i och med det kommer i kommunsektorn och att personal i äldreomsorg och skola får fler kollegor. Detta är visst inte vatten värt för att det är vi som lägger fram förslaget. Jag har svårt att förstå logiken när man säger att detta är småsaker och att man får leta i budgeten. Vi gör ju gigantiska satsningar för att Sverige ska få en välfärd att lita på.

Därutöver finns prestationsbaserade stöd för att fokus ska gå till vårdköer och att människor ska få vård i tid. Detta är så viktigt.

Ida Gabrielsson svarade inte på frågan. Var Vänsterpartiet berett att släppa fram en regering vars första åtgärd hade varit att sänka skatten enbart för de allra rikaste?

Anf. 24 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Fru talman! Jakob Forssmed svarar inte på varför den största satsningen i ytterhögerpartiernas budget, som handlar om en skattesänkning på upp till 20 miljarder framför allt till de allra rikaste, skulle göra det bättre för personer som är i behov av LSS eller för äldre som är i behov av äldreboende eller höjd pension.

Jakob Forssmed är välkommen att diskutera satsningar som denna. Vi är absolut beredda att tala om det med Kristdemokraterna, men de är inte intresserade av att satsa på den gemensamma välfärden. De kommer alltid och i alla lägen att prioritera skattesänkningar för de allra rikaste före gemensamma satsningar på dem som är i störst behov. Det är enkelt att se detta i er budget. Man behöver inte ens läsa särskilt länge.

(Applåder)

Anf. 25 JAN ERICSON (M) replik:

Fru talman! Jag instämmer i Jakob Forssmeds alla inlägg, men jag ska göra ytterligare några små nedslag.

Jag är fascinerad av hur en vänsterpartist kan stå i riksdagens talarstol och uttrycka sig på det sätt som Ida Gabrielsson gör. Jag förstår över huvud taget inte språkbruket när man kallar andra partier oansvariga kuppmakare när de lägger fram sin egen politik i en egen motion i riksdagen. Är man kuppmakare då?

Ida Gabrielsson skröt i sitt anförande om satsningar på 10 miljarder till kommunerna och sa att det var ett rekordstort tillskott till välfärden. När vi satsar 5 miljarder i år och 10 miljarder kommande år är det helt plötsligt otillräckligt och inte värt någonting. Då heter det plundring av välfärden. Logik har aldrig varit vänsterpartisters starka sida, men detta var verkligen ett bottennapp.

Jag vill vidare påpeka för Ida Gabrielsson att vi inte har några förslag i vår budget om sänkta ersättningar till någon. Det finns ingenting i vår budget om det. Den ensamstående mamman, som Ida Gabrielsson bryr sig om, får däremot lägre skatt. Jobbar hon i vården kan hon dessutom få fler kollegor med hjälp av de pengar som vi tillför kommunerna.

Jag undrar om Ida Gabrielsson är nöjd med de oerhörda brister som finns inom LSS. Varför har Vänsterpartiet inte agerat för att göra något åt dem? Genom vår budget tillför vi pengar. Det blir 350 miljoner kronor 2019 och 700 miljoner kronor året därpå för att se till att de allra mest utsatta kan få den assistans de behöver. Är detta att satsa på de rika?

Jag har en konkret sista fråga. Det är samma fråga som Jakob Forssmed ställde och som han inte fick något svar på. Kommer Vänsterpartiet att släppa fram en socialdemokratisk regering som lovar att avskaffa värnsskatten? Jag vill ha ett ja eller nej som svar på frågan.

Anf. 26 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Fru talman! Jan Ericson och tidigare talare undrar mycket om värnsskatten. Det känns som att de har börjat kämpa mycket för att den ska tas bort. Det vore bra om de tog upp detta med sina kollegor i Alliansen, så kanske det blir möjligt. Vi är inte intresserade av en sådan skattesänkning, som Jan Ericson säkert förstår.

(Applåder)

Låt mig återgå till dina övriga så kallade frågor, Jan Ericson. Jag tycker att vi ska vänta med sagorna och Kalle Anka till julafton.

Vi har satsat 10 extra miljarder till kommunerna. Det handlar inte om sådana små uppjusteringar som ni gör i ert budgetförslag när ni maxar. Man skulle självklart kunna satsa mer pengar på ensamstående mödrar i Norrlands inland eller på ekonomiskt utsatta i Stockholms förorter om ni inte valt att lägga ungefär 15 miljarder på skattesänkningar för de allra rikaste. Det säger sig självt. Dessa pengar har ni valt att i stället skicka rakt till nedskärningar i stället för att använda dem till satsningar för att utjämna ojämlikheter mellan kommuner och mellan personer inom samma kommun.

Anf. 27 JAN ERICSON (M) replik:

Fru talman! Jag förstår att värnsskatten är jobbig för Vänsterpartiet. Jag är dock bara nyfiken. Jag ställde en rak och konkret fråga men har fortfarande inte fått svar. Jag får väl bara konstatera att Vänsterpartiet är berett att släppa fram en socialdemokratisk regering som avskaffar värnsskatten. Det är intressant att veta. Det kan även vara intressant för många andra partier att få ett sådant svar. Vi får kanske ta det som ett löfte från Vänsterpartiet.

Det blir lite konstigt när Ida Gabrielsson säger att när Vänsterpartiet satsar 10 miljarder handlar det om extra pengar som kan användas till välfärden. Men när Alliansen satsar 5 eller 10 miljarder kronor i sina olika budgetförslag kallas det bara putsningar. Samma 10 miljarder är en jättesatsning när Vänsterpartiet gör den men en obetydlig korrigering när andra partier gör den. Det är ju fortfarande 10 miljarder, alltså samma pengar.

Ida Gabrielsson fortsätter att tala osanning från talarstolen. Hon talar om nedskärningar när vi satsar mer pengar. Mer pengar är inte nedskärningar. Jag vet inte om Ida Gabrielsson har problem med språket. Så här ligger det dock till; det är ingen nedskärning utan en satsning.

Anf. 28 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Fru talman! Det går inte reda ut alla dessa missförstånd. Vi kanske får ta en fika efteråt innan tåget går.

Vad vi absolut kommer att göra sedan när kaoset har lagt sig är att antingen i samarbete eller i opposition fortsätta driva vår politik. Då kommer det inte att handla om satsningar som Moderaterna och de andra ytterhögerpartierna antar i sin budget.

Det kommer att handla om riktiga satsningar på människor som allra mest är i behov av dem. Det kommer absolut inte att handla om att sänka skatten för de allra rikaste. Vi kommer i stället att använda dessa pengar i reformer som utjämnar skillnaderna mellan människor i kommuner och mellan kommuner. Det kommer vi att kunna debattera nästa år.

(Applåder)

Anf. 29 MATS PERSSON (L):

Fru talman! Åhörare! Det finns en känsla bland Sveriges medborgare att välfärden inte levererar. Vi ser hur skolan inte lyckas göra att alla barn kan få utlopp för sin potential. Vi ser att var sjätte ung person lämnar grundskolan utan fullständiga betyg och därmed inte blir behörig till gymnasiet. Vi ser växande vårdköer där människor varken får vård i tid när de ringer sin vårdcentral eller får vård i tid när de väntar på en operation av knät eller höften.

Det är en växande frustration bland välfärdens medarbetare. Lärare, sjuksköterskor och människor som jobbar i omsorgen känner att de inte får tiden att räcka till och att de inte får göra det de är utbildade till. Administrationen växer. Det finns en känsla av överbyråkrati. Människor har utbildat sig till någonting men får inte använda sin tid på jobbet till att träffa patienter eller elever.

Vi har de senaste åren sett nedskärningar i LSS som innebär att de som behöver samhällets stöd allra mest inte får det stöd de behöver. Människor som är i behov av samhällets stöd och som inte klarar sin vardag utan att samhället finns där får se hur samhället sviker dem och får se hur politiken inte levererar och lever upp till de förväntningar som de har.

Fru talman! Det är därför som vi i Liberalerna i vår skuggbudget lägger fram tydliga förslag för att se till att välfärden fungerar bättre. Det handlar om skolan. Vi säger exempelvis att nyanlända måste gå i skolan längre. De som kommer till Sverige i 12–13-årsåldern kan inte förväntas lära sig svenska eller lära sig räkna på två eller tre år, utan de behöver fler år på sig.

Det handlar om dem som kommer till Sverige när de är väldigt små och om föräldrar som kommer till Sverige. Barnen ska få möjlighet att gå i förskola, där barnen tidigt får lära sig svenska. Och mamma och pappa kan få komma ut och jobba.

Vi vill lyfta upp matematikens betydelse i skolan genom att vi tydligt säger att vi vill ha fler undervisningstimmar i matematik. Det är viktigt för att barn och ungdomar ska lära sig mer. Och det är viktigt för vårt land, som av tradition är ett ingenjörsländ, att vi är duktiga på matematik.

Det handlar om investeringar och satsningar i sjukvården. Vi går fram med en kömiljard, och vi har riktade satsningar för att vi ska få fler specialistsjuksköterskor i sjukvården.

När sjukhus i Lund och Malmö stänger avdelningar och inte utför operationer, inte för att det är brist på läkare utan för att det inte finns några sjuksköterskor som just den dagen vill jobba och för att de har sagt upp sig i frustration över dåliga arbetsvillkor, vittnar det om att välfärden och sjukvården inte levererar utifrån det vi som medborgare kan förvänta oss. Svaret på det måste vara att tydligt försöka lösa detta genom att lyfta upp sjuksköterskeyrkets status, bland annat genom att ha fler karriärvägar för de sjuksköterskor som finns och genom att fler kan vidareutbilda sig på jobbet. För detta avsätter Liberalerna pengar.

Fru talman! Att välfärden fungerar är grunden för att människor ska känna trygghet. Trygghet är viktigt för att människor ska känna frihet. När välfärden inte lever upp till de förväntningar människor känner skapar det ett samhälle där alla inte får chansen och där människor tappar förtroendet för politiken. Ingenting är viktigare än att välfärden levererar och lever upp till de förväntningar som människor har. Därför krävs det satsningar på välfärden, och det hittar man i Liberalernas budgetalternativ.

(Applåder)

I detta anförande instämde Helena Gellerman och Arman Teimouri (båda L).

Anf. 30 JANINE ALM ERICSON (MP):

Fru talman! Den budgetproposition som lämnades till riksdagen den 15 november 2018 var beslutad av en övergångsregering. Särskilda principer tillämpades därför vid utformningen av propositionen, där utgångspunkten var den av riksdagen beslutade budgeten för 2018.

Eftersom riksdagen den 12 december 2018 i första steget av budgetprocessen ställde sig bakom andra utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna än dem som övergångsregeringen föreslagit, och som vi anser måste betraktas som en helhet, avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 25. Vi hänvisar till vårt särskilda yttrande som vi har tillsammans med S och V.

Mycket har sagts om principerna för en övergångsbudget. Jag känner inte att jag behöver upprepa det just nu, men jag vill understryka att en övergångsbudget inte är en permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den inte heller avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärd och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin egen ekonomiska politik, något som jag hoppas kan åstadkommas inom kort.

Men eftersom en regering ännu inte är på plats och jag har tillfälle tänker jag prata om ett par saker inom detta stora och viktiga område.

Fru talman! Det går bra för Sverige, men vi har stora utmaningar framför oss. Vi måste leva mer hållbart. Förutom klimatkrisen är en av de största utmaningarna att människor ska ha det bra och känna sig trygga. En del i det, och som ligger inom det ansvarsområde som vi diskuterar i dag, är att skapa goda och likvärdiga förutsättningar för människor oavsett vilken kommun de bor i. Det är i kommunerna våra invånare bor och där många är beroende av den service och hjälp som vi byggt upp under åren då välfärdssamhället vuxit fram. Det är inom kommunernas ekonomi som stora delar av den svenska välfärden ryms – det handlar om grundläggande områden som sjukvård, omsorg och skola. I dag har vi överskott i de flesta av kommunerna och landstingen, men några klarar inte sina ekonomiska åtaganden, och vi ser betydande svårigheter framöver. Det är allvarligt och riskerar att drabba de människor som bor där.

Fru talman! Den rödgröna regeringen tog detta på mycket stort allvar och sköt till historiska summor med välfärds miljarder, men vi ser att ännu mer kommer att behövas framöver.

När allt fler blir äldre behövs mer personal i vården, och när barnen blir fler i förskola och skola behövs fler pedagoger och vuxna. Men de behöver inte bara bli fler. De behöver också bra arbetsvillkor med arbetstider som det går att leva med och lön som det går att leva på. De människor som arbetar inom välfärden utgör en av de allra viktigaste resurserna som vi har, och dem måste vi ta hand om.

Sedan den rödgröna regeringen tillträdde har ungefär 100 000 extra anställts inom välfärden. Det har varit nödvändigt, men vi ser ett ökat behov framöver. För att de som arbetar med våra barn, sjuka och äldre inte ska bränna ut sig behövs både mer personal och mer resurser. Vi ser nämligen att den psykiska ohälsan, ofta stressrelaterad och med koppling till arbetslivet, fortfarande är stor.

Då är det viktigt att se över arbetstiden för dem som jobbar inom omsorgen. Där upplever de anställda ofta stress, en orimlig tidspress och dåliga arbetstider. Samtidigt vill många som arbetar deltid ha en heltidstjänst. Vi i Miljöpartiet står bakom allas rätt till heltid samtidigt som vi anser att det ska vara möjligt att arbeta deltid för alla som behöver öka flexibiliteten i livet. Det gäller inte minst småbarnsföräldrar och äldre som närmar sig pensionen. Vi gick därför till val på att införa en möjlighet till stegvis arbetstidsförkortning för äldre anställda inom välfärden.

Men vi ser inte bara att detta behöver göras. Bristen på personal inom vissa vården är omfattande. Därför är det oerhört viktigt för en fortsatt stark välfärd att bygga ut utbildningsplatser för att möta vårdens behov.

Fru talman! Jag vill också säga något om LSS. De senaste årens domar i Högsta förvaltningsdomstolen har lett till en praxis där många brukare har förlorat sin statliga assistansersättning. LSS behöver förtydligas så att personer verkligen får det stöd de har rätt till.

Vi gick till val på att skjuta till 1 miljard årligen till LSS för att förverkliga detta. För Miljöpartiet är det tydligt att målet med den omarbetning som nu sker är att vi ska kunna återgå till den rättspraxis som gällde innan bland annat domen om egenvård kom 2012. Alla varianter av sondmatning och andningshjälp ska ses som grundläggande behov och därmed ge rätt till personlig assistans. Det är fler som vill göra saker på detta område framöver. Det välkomnar jag, för det är helt nödvändigt.

Med detta sagt, i all korthet, om ett enormt område i statens budget vill jag avsluta med att konstatera att det finns mycket att göra. Jag hoppas att inom kort få återkomma med en sammanhållen ekonomisk politik som ger förutsättningar för långsiktig hållbarhet för kommunerna, för det är en viktig del i utvecklingen av ett starkare Sverige.

I detta anförande instämde Maria Ferm (MP).

Anf. 31 JAN ERICSON (M) replik:

Fru talman! Det går att instämma i mycket av det som Janine Alm Ericson tar upp i sitt anförande om viktiga saker vi behöver göra i kommunerna.

Samma fråga som jag ställde till Ida Gabrielsson tidigare kommer dock upp igen. Ni har satsat ganska mycket pengar på kommunsektorn, men trots detta har resultaten gått åt fel håll. Trots att kommunerna har fått ökade statsbidrag och vi har haft en högkonjunktur och väldigt goda skatteintäkter de senaste åren har vi problem. Vårdköerna är längre. Fler människor än tidigare väntar på cancerbehandling. Vi har sämre skolresultat. Vi har färre poliser. Vi har fler ouppklarade brott och så vidare.

Trots detta säger Janine Alm Ericson att vi nu ska lösa alla problem genom att lägga fram en ny budget med mer pengar till kommunerna. Hur ska Janine Alm Ericson garantera att pengarna den här gången kommer att lösa de problem som ni inte har löst de senaste fyra åren?

Anf. 32 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Nu pratade jag mer utifrån ett allmänt tillstånd och inte utifrån ett eget förslag. Jag kan ju också konstatera att även i den budget som nu går igenom från Moderaterna och Kristdemokraterna finns det tillskott till just dessa områden. Jag antar därför att även Moderaterna och Kristdemokraterna ser att ökade resurser antagligen är en del av det som kommer att behöva göras för att kunna lösa de utmaningar som finns.

Samtidigt måste vi se att problemen i kommunerna, regionerna och landstingen med köer i vården och att människor upplever att de inte får den vård och omsorg som de har rätt till är ett stort problem för oss alla. Men det fixas inte bara genom ett litet knäpp med fingrarna och lite mer pengar. Det är ju ett område som har varit eftersatt under lång tid, där vi har sett underfinansiering och för lite pengar. Det har varit för lite utbildning och för få satsningar på till exempel arbetsmiljö, vilket har gjort att de som finns inom de här välfärdsyrkena inte har orkat eller velat stanna kvar.

Det är oerhört tydligt att vi måste göra jättemycket utöver att bara skjuta till resurser, och det har vi också förslag på. Men just i dag pratar vi egentligen om det statliga ekonomiska bidraget för att kommun- och landsting ska kunna sköta sina åtaganden. Jag är helt övertygad om att alla våra kommuner och landstingspolitiker där ute inte vill något hellre än att få rätsida på det vi i dag ser går åt fel håll.

Det är däremot inte allt. Flera saker ser bättre ut än de har gjort på länge. Fler poliser kommer att bli utbildade, och skolresultaten stärks, till exempel.

Anf. 33 JAN ERICSON (M) replik:

Fru talman! Vi pratar ofta om resurser och hur vi ska skjuta till mer pengar. Men problemet är att man också måste prioritera rätt och lägga resurserna på rätt saker.

Det är det vi försöker att göra i vår budget, där vi gör ändringar i den stora övergångsbudgeten. Vi prioriterar helt enkelt om, tar bort sådant som inte har gett resultat och lägger i stället de pengarna på andra saker där vi tror att de får större effekt.

När det gäller vårddköerna prövade vi under alliansåren att skjuta till en kömiljard. Den hade sina brister, men den gjorde faktiskt att köerna minskade. När ni tog bort kömiljarden ökade köerna igen, vilket visar att om man satsar på fel saker får man ingen effekt.

Nu lägger vi fram ett nytt sådant förslag för att återigen försöka minska köerna. Det är där jag tror att vi måste ha diskussionen: Vad gör vi som ger effekt? Det handlar inte bara om att göra slut på mest pengar, utan det handlar om att göra rätt saker med de pengar vi använder.

Anf. 34 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Jag kan verkligen hålla med Jan Ericson om att det är viktigt att vi prioriterar rätt saker och att man utvärderar det arbete som man gör.

Under den tid som kömiljarden fanns pågick en stor debatt ute i Sveriges landsting och regioner. Köerna kortades visserligen i början, men fick folk vård och blev friskare? Det slutgiltiga resultatet av resurstillförsel måste ändå handla om friskhet och inte om köer, och där såg vi kanske inte heller de resultat som vi ville ha.

Inom det här området har vissa justeringar gjorts. Men när man ser på prioriteringarna i stort av var man lägger resurser och av vad som är viktigt kan vi konstatera att Moderaternas och Kristdemokraternas budget inte alls tar sig an den utmaning för klimat och miljö som vi också ser är nödvändigt framåt för att kunna bygga ett starkare Sverige.

Anf. 35 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Hösten 2018 kommer att bli ihågkommen för en utdragen och hittills tyvärr misslyckad regeringsbildning. Men många människor bekymrar sig mer för otrygghet, polisbrist och dåliga skolresultat än för vem som ska bli statsminister. De kriminella gängerna har inte tagit paus för att Sverige saknar regering, och vårddköerna har inte försvunnit.

Sverige har inte råd att vänta på viktiga förändringar av politiken. Vi har en övergångsregering men, som sagt var, inte en övergångsriksdag. Det är riksdagen som har ansvaret för att besluta om statens budget, och nu har Moderaternas och Kristdemokraternas statsbudget antagits. Det är inte en kupp, även om Vänsterpartiet verkar tycka det.

Den rödgröna regeringen har varit okrönte mästare när det gäller att slösa med våra skattemedel. Men framgång mäts inte i antal förbrukade kronor utan i resultat. Nu tar vi bort meningslösa utgifter och prioriterar om.

Det är samtidigt viktigt att komma ihåg att den beslutade statsbudgeten bygger på den övergångsbudget som presenterades tidigare i höst, med ett

antal förändringar som Moderaterna och Kristdemokraterna har enats om. I en budgetmotion på ungefär 30 sidor som korrigerar den stora övergångsbudgeten på 3 000 sidor kan man såklart inte ha med allt. Vi kan i dagens politiska läge inte göra mer än de besparingar och satsningar som går att göra utan större lagändringar och som våra myndigheter också klarar av att hantera. Det vi har gjort i vår budgetmotion är alltså att föreslå sådant som går att genomföra med kort varsel.

Trots detta har vi lyckats få med imponerande mycket. Det handlar om skattesänkningar för pensionärer och löntagare, satsningar för att stärka välfärden i kommunerna, mer resurser för kortare vårdköer och ökad trygghet för dem som behöver personlig assistans. Dessutom ökar resurserna till polis, tull och försvar.

Samtidigt finns en mängd skrivningar och avsiktsförklaringar i vår budgetmotion, saker som vi vill ta tag i så snart vi förhoppningsvis kan bilda regering. Då kan alla våra vallöften bli verklighet.

Fru talman! En viktig del i vår budget är våra satsningar på välfärden. För de flesta människor är välfärden i praktiken ofta just den verksamhet man möter dagligen hemma i sin kommun eller i sitt landsting. Kommunsektorns ekonomiska situation är därför en av våra viktigaste politiska frågor.

När Alliansen tillträdde 2006 var det efter ett antal år där kommunsektorn visat stora underskott. Under Alliansens regeringstid 2006–2014 rådde faktiskt balans i kommunsektorn mellan kostnader och intäkter, detta trots den djupa finanskrisen. Detta klarade vi genom att skjuta till stora extra pengar till välfärden.

De senaste fyra åren under en S-regering har vi haft en stark högkonjunktur och höga skatteintäkter. Trots detta har vi haft flera år med nya obalanser för kommunerna där skatteintäkterna inte räckt för behoven. I dagsläget är situationen under kontroll; år 2017 lyckades de flesta kommuner till och med redovisa överskott. Men då ska man som sagt komma ihåg att vi haft en stark högkonjunktur med goda skatteintäkter och att tillfälliga pengar för mottagande av nyanlända tillfälligt stärkt ekonomin.

Fru talman! Sveriges Kommuner och Landsting presenterade nyligen sin ekonomirapport. Varningssignalerna är tydliga. Kostnaderna i kommunerna spås öka betydligt snabbare än intäkterna. Jag ska gå igenom fem huvudsakliga skäl till detta, enligt SKL.

För det första ökar kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Huvudskälet är att allt fler nyanlända blir beroende av bidragsförsörjning när de lämnar etableringsuppdraget utan att komma vidare till arbete. När statens försörjning av den nyanlände upphör går kostnaderna över på kommunerna.

För det andra ökar kommunernas kostnader till följd av bostadsbrist. När det saknas vanliga bostäder för olika utsatta målgrupper måste nämligen socialtjänsten ta till dyra, kortsiktiga bostadslösningar. Orsakerna till bostadsbristen är flera, men två skäl sticker ut: Det är fler ungdomar som vill flytta hemifrån, och ett stort antal nyanlända behöver bostad.

För det tredje sänkte regeringen ersättningen till kommunerna för ensamkommande barn och ungdomar från halvårsskiftet 2017. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting har detta sammantaget medfört årliga underskott i miljardklassen för kommunerna.

För det fjärde larmar man om ökade kostnader inom individ- och familjeomsorgen. Det handlar om ökade missbruksproblem bland unga, fler

orosanmälningar rörande större syskonskaror, fler fall av hedersrelaterat våld och våld i nära relationer och fler komplicerade placeringar av barn och unga. Allt detta kostar mycket pengar.

För det femte har kommunerna ett stort demografiskt tryck, då både gruppen unga och gruppen äldre ökar. Vissa kommuner brottas samtidigt med stora och växande pensionsskulder.

Landstingen och regionerna har ett ännu mer ansträngt läge. Kostnaderna fortsätter öka i snabb takt medan skatteunderlagets utveckling bromsar in. Trots högkonjunktur redovisade fem landsting och regioner underskott 2017, och i andra landsting har man tvingats höja skatten.

Fru talman! Sammantaget är situationen oroväckande för Sveriges kommuner och landsting. Moderaternas och Kristdemokraternas statsbudget som riksdagen tagit beslut om innebär en extra satsning nästa år på 3 ½ miljard till kommunerna och 1 ½ miljard till landsting och regioner. Det är helt avgörande tillskott för att stärka välfärden. Kommande år blir det ytterligare pengar – mer än vi sätter av för 2019.

Det handlar bland annat om satsningar på mindre barngrupper i förskolan, mer undervisningstid i lågstadiet, en tioårig grundskola, byggande av fler äldreboenden, satsningar på demensvård och kvalitetsutveckling av hemtjänsten, en ny kömiljard för att korta värdköerna, satsningar på cancer vården och inte minst återinförd värdighet i LSS, där personer i behov av andningshjälp och sondmatning självklart ska få den hjälp de behöver.

Våra reformer och satsningar är oerhört viktiga och ett steg mot bättre välfärd och bättre prioriteringar. Samtidigt är det viktigt att påpeka att det inte går att rädda välfärden i kommuner och landsting bara genom skattehöjningar eller ökade statsbidrag. Det krävs reformer för fler i arbete, minskat bidragsberoende och en betydligt bättre kostnadskontroll och prioritering så att man får mer välfärd för varje skattekrona. En del av detta kräver nya lagar och regler från regering och riksdag, annat ligger på kommunal nivå och kräver modiga och tydliga kommunpolitiker.

Om det är något konkret jag skulle vilja slå ett slag för i detta anförande är det personalförsörjningen inom vård och omsorg. Vi vet att personalen blir allt äldre och att det är svårt med nyrekrytering. Ska vi klara bemaningen i framtiden måste vi förbättra arbetsvillkor, arbetsmiljö, schemaläggning, personaltäthet, löner och ob-ersättning. Moderaternas och Kristdemokraternas budget ger kommuner och landsting möjlighet att ta viktiga steg i denna riktning.

Man kan också konstatera att en betydande del av orsakerna till den ansträngda situationen i våra kommuner är direkt kopplad till det omfattande mottagandet av nyanlända på senare år. Det visar hur viktigt det är att inte gå tillbaka till den tidigare, ohållbara migrationspolitiken. De partier som driver på för att vi ska backa tillbaka till det gamla regelverket tar inte ansvar för välfärden. Det måste vi vara mycket tydliga med i debatten.

Fru talman! När jag kom in i riksdagen 2006 var en av de första frågorna jag engagerade mig i att införa en möjlighet till resultatutjämningsreserv för kommuner och landsting där man kunde spara överskott från goda år för att täcka kostnader när tiderna blev sämre. Som kommunpolitiker hade jag själv sett hur det blev hoppigt mellan åren när man var tvungen att göra panikbesparingar för att få ekonomin att gå ihop.

Jag fick till slut se mitt förslag bli verklighet. Sedan 2013 finns denna möjlighet, och SKL berättar i sin rapport att det i dag är 139 kommuner

som har sammanlagt 13 miljarder i resultatutjämningsreserv. Dessa reserver kan bli mycket värdefulla för att trygga välfärden och motverka panikbesparingar när tiderna blir sämre.

Med en klok politik finns det möjlighet att fler kommuner kan avsätta mer pengar nästa år och därmed klara kommande lågkonjunktur bättre än man annars skulle ha gjort. Vår budget lägger en god grund för detta.

Fru talman! Med dessa ord tackar jag för ordet och önskar talmansstaben, inte minst finansutskottets fantastiska personal och mina utskottskollegor en riktigt god jul och ett gott nytt år!

(Applåder)

Anf. 36 JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Vi upplever stora problem i välfärden och har gjort så de senaste åren. Äldre i stort behov av en äldreboendeplats får, trots att det finns ett biståndsbeslut, vänta alldeles för länge på den platsen. Vi har kommuner som känner sig tvingade att satsa mycket på väktare för att vi har stor polisbrist som gör att utredningar läggs på hög. Inte minst har vi över 93 000 personer som har stått olagligt länge i vårdkö i väntan på behandling eller operation.

Det är den verklighet vi har. Som inte minst Mats Persson pekar på börjar människor känna försvagad tillit till välfärden. Det tror jag är djupt problematiskt för att hålla ihop samhället över tid.

Därför måste vi nu göra stora satsningar för att förbättra välfärden. Det är också ett skäl till att vi valde att gå fram med ett gemensamt budgetförslag – för att få reformer och resurser på plats för att kunna påbörja en vändning av utvecklingen inom omsorgen och inte minst inom vården.

Vi tillför nu stora resurser till välfärden. Nästa år tillför vi 3 ½ miljard extra till landets 290 kommuner. Åren därefter ökar det till 7 miljarder per år. Det är naturligtvis oerhört viktigt. Det kommer att göra skillnad på riktigt för alla som jobbar hårt i välfärden och för alla äldre och barnfamiljer som behöver välfärden för att livet ska fungera.

Detta kommer också de ytterligare satsningar vi gör på att minska barngrupper att göra. Vi höjer stödet för att minska barngrupper med 50 procent så att fler som vill det kan göra insatser för att få ned barngruppernas storlek så att alla barn blir sedda.

Vi satsar därutöver en äldreboendemiljard för att fler äldre ska få möjlighet att få en plats i särskilt boende eller trygghetsboende med gemenskapsmöjligheter för att också kunna bryta den ensamhet som är utbredd bland äldre. Vi stärker pensionärens möjlighet att efterfråga den typen av boende genom sänkt skatt på pensioner men också genom höjt bostadstillägg.

Vi gör stora satsningar på vården. Nästa år tillförs 5 miljarder, 1 ½ miljard i generellt stöd för kvalitetsförbättring och därutöver två kömiljarder för att återigen sätta fokus på att korta vårdköerna, som inte bara är skadliga för de personer som inte får vård i tid utan också påverkar företags och offentlig sektors möjlighet att få tillbaka duktiga medarbetare.

Vi satsar också på att påbörja en strategi för jämlik vård. Vi ser att vården är väldigt ojämlig, att det kan vara livsavgörande i vilket landsting eller vilken region du råkar bo. Det måste vi nu komma till rätta med. Vi förlänger och förbättrar cancerstrategin, och vi satsar på att primärvården

ska få förstärkning kommande år just för att den första linjens sjukvård ska förbättras, vilket är en nyckel till en överlag förbättrad hälso- och sjukvård.

Vi ser också kommunernas behov av kompetensförsörjning, som är så viktig för att de ska klara sitt uppdrag. Det blir fler utbildningsplatser. Regional yrkesutbildning tillförs resurser. Vi gör ett sjuksköterskelyft så att vi underlättar för den vidareutbildning till specialistsjuksköterska som är så viktig. Vi sänker också skatten så att det lönar sig bättre att genomgå den typen av utbildning. Det kommer också att vara mycket viktigt för att fler behandlingar och fler operationer ska bli av.

Vi tar också bort den särskilda löneskatt som den rödgröna regeringen införde på äldre personer som arbetar. I stället får arbetsgivaren större möjligheter att erbjuda dessa personer bättre villkor i slutet av arbetslivet så att de väljer att stanna kvar ett par år till. Det kan vara en del av lösningen att få erfarna socialsekreterare, sjuksköterskor och lärare att vilja stanna kvar på arbetsmarknaden ett par år extra när vi har så stora kompetensbehov inom kommun- och landstingssektorn.

Inte minst skapar vi långsiktigt bättre förutsättningar för kommuner, landsting och regioner. Vi tillför dessa resurser, vilket dämpar kraven på höjningar av kommunalskatten. Vi vet att den är mycket skadlig för arbetade timmar. Därför behöver den dämpas genom statsbidrag och inte minst genom att vi sänker skatten för alla som arbetar så att vi gynnar arbete, så att det blir lite mer lönsamt att jobba. Därmed stärker vi kommunernas förutsättningar att klara sitt oerhört viktiga uppdrag på sikt.

Vi har stora problem i välfärden, som jag inledde med. Men jag är glad att riksdagen i dag faktiskt fattar beslut om resurstillskott men också kloka reformer för att påbörja arbetet med att vända utvecklingen inom välfärden. Det behöver vi göra nu, och det är det arbetet som vi nu – oavsett vilken regering det blir – får bättre förutsättningar att göra.

Vi tillför historiskt stora resurser till hälso- och sjukvård och välfärd, och det gör vi för att det är detta som spelar roll i människors vardag: att man får vård i tid, att man kan få assistans när man behöver, att man får en plats på äldreboende och att det faktiskt finns tid för förskolans personal att se varje barn som lämnas på morgonen.

(Applåder)

I detta anförande instämde Acko Ankarberg Johansson, Hampus Hagman, Robert Halef, Magnus Jacobsson och Magnus Oscarsson (alla KD).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 7 Statsskuldräntor m.m.

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU4
Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. (prop. 2018/19:1 delvis)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU5

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen (prop. 2018/19:1 delvis)
föredrogs.

Anf. 37 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Fru talman! Här finns varken särskilda yttranden eller reservationer, så detta riskerar att bli mindre av en debatt och kanske mer av en monolog. Men jag tänkte ändå lyfta fram några farhågor gällande den svenska EU-avgiften. I samband med detta kommer jag också att ställa två frågor till de två regeringsalternativ som föreligger.

Fråga ett är knuten till den sociala pelaren och sociala rättigheter inom EU. Jag var själv på EU-toppmötet i Göteborg och hörde ledarna från de östeuropeiska nationerna nästan mangrant tala om att finansieringen av de sociala rättigheterna i Östeuropa måste lösas via EU:s budget, solidariskt mellan medlemsstaterna. Min enkla fråga till de två regeringsalternativ som föreligger är: Är ni beredda att medverka till att Sveriges EU-avgifter kraftigt kommer att öka i framtiden för att finansiera sociala rättigheter i till exempel mindre utvecklade östeuropeiska nationer?

Min andra fråga är mer kopplad till den aviserade kraftiga ökningen av Sveriges EU-avgift. Man har talat om upp till 15 miljarder kronor extra som ett resultat av brexit och den nya långtidsbudget som det just nu förhandlas om. Är de tilltänkta regeringsalternativen beredda att använda det svenska vetot mot kraftigt höjda svenska EU-avgifter?

Detta är två mycket enkla, distinkta frågor, och det finns möjlighet för representanterna för de två regeringsalternativen att skriva upp sig på talarlistan och ge åhörare, ledamöter och andra svar på dem.

Fru talman! Ramanslaget för 2019 ligger på hisnande 40,9 miljarder för svensk del. När det gäller den beräknade avgiftsutvecklingen för Sverige är prognosen 47,8 miljarder för 2020, alltså en ökning med 17 procent. För 2021 beräknas avgiften till 53,8 miljarder svenska kronor – en ökning med hela 31 procent på två år.

Då tänker alla att det väl är de 15 miljarderna jag talar om, men så är det inte. Det handlar framför allt om eftersläpning inom en del av de program som EU har beslutat om. Sedan kan det tillkomma ytterligare 15 miljarder, och så vidare. Samtidigt tyder alla tecken på att vi nu är på väg in i en lågkonjunktur, åtminstone i slutet av denna mandatperiod.

Jag har problem med detta. EU-avgiften påverkas nämligen väldigt lite av konjunkturläget. Alla vi här som har suttit som ledamöter i kommunfullmäktige eller liknande eller jobbat på landstingsnivå eller här i riksdagen vet att hela den svenska statsförvaltningen, hela landstingsförvaltningen och alla kommuner påverkas av konjunkturläget – inget reformutrymme, besparingar, neddragningar. Men nästan nio tiondelar av den svenska EU-avgiften kan härledas till vår andel av EU:s totala bni och påverkas väldigt lite av konjunkturläget.

Prot. 2018/19:35
21 december

*Avgiften till
Europeiska unionen*

Samtidigt som vi i alla delar av det svenska samhället får skära ned och göra besparingar när vi är på väg in i en lågkonjunktur riskerar vi alltså att få kraftigt ökade EU-avgifter. Vi kommer att få sämre sjukvård, sämre skola och sämre trygghet i Sverige, samtidigt som mer pengar går till EU. Detta har jag lite svårt att förlika mig med.

Frågorna var alltså väldigt enkla: Är de två regeringsalternativen beredda att använda det svenska vetot mot kraftigt höjda svenska EU-avgifter? Är ni beredda att i framtiden använda EU:s budget för att finansiera den sociala pelaren och sociala rättigheter i övriga EU? Detta skulle innebära kraftigt höjda EU-avgifter för Sverige och Sveriges skattebetalare. (Applåder)

I detta anförande instämde Tobias Andersson (SD).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 10.45 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 10.55, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 10.55.

§ 9 Beslut om ärende som slutdebatterats den 20 december

MJU2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Punkt 1 (Inventering av nyckelbiotoper)

1. utskottet
2. res. 1 (S, V, MP)

Votering:

187 för utskottet
133 för res. 1
29 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 S, 65 M, 53 SD, 28 C, 22 KD, 18 L
För res. 1: 93 S, 26 V, 14 MP
Frånvarande: 6 S, 5 M, 9 SD, 3 C, 2 V, 2 L, 2 MP

Punkt 3 (Utbetalning av jordbrukarstöd)

1. utskottet
2. res. 2 (M, SD, KD)

Votering:

149 för utskottet

139 för res. 2

31 avstod

30 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 S, 26 V, 18 L, 14 MP

För res. 2: 64 M, 53 SD, 22 KD

Avstod: 3 S, 28 C

Frånvarande: 6 S, 6 M, 9 SD, 3 C, 2 V, 2 L, 2 MP

Thomas Hammarberg (S) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Prot. 2018/19:35

21 december

Punkt 7 (Stöd till en avbyttjänst)

1. utskottet
2. res. 7 (SD)

Votering:

267 för utskottet

53 för res. 7

29 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 94 S, 65 M, 28 C, 26 V, 22 KD, 18 L, 14 MP

För res. 7: 53 SD

Frånvarande: 6 S, 5 M, 9 SD, 3 C, 2 V, 2 L, 2 MP

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU3 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU4 Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU5 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 11 Avslutning

Anf. 38 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Ärade ledamöter! Jag vill börja med att hälsa kammaren från talman-
nen, som av familjeskäl tyvärr inte kan vara här i dag. Jag är glad över att
som förste vice talman få hålla avslutningstalet till er alla i kammaren.

Det är nu dags att avrunda och summera en höst som ingen annan i
Sveriges riksdag och i svensk politik. När jag valdes till förste vice talman
den 24 september anade jag att hösten skulle kunna medföra en del nya
politiska skeenden, och nog har det blivit så.

Ett exempel utgörs av det faktum att Sverige under hela hösten har haft
en övergångsregering, vilket naturligtvis också har påverkat riksdagens ar-
bete. Antalet propositioner har varit påfallande lågt, varken skriftliga frå-
gor eller interpellationer har besvarats och inga aktuella debatter har an-
ordnats.

Trots detta har utskottsarbetet kommit igång, och kammardebatter har
ägt rum. Den allmänpolitiska debatten pågick i 21 timmar sammanlagt,
och den slog nytt deltagarrekord med 197 deltagare, varav 47 procent ut-
gjordes av nya ledamöter. Också under den senaste veckans budgetdebat-
ter har det varit många timmars kammardebatter med gamla och nya leda-
möter i talarstolen.

Jag vill också vända mig särskilt till er som är nya ledamöter. Vi i tal-
manspresidiet har sett hur ni har tagit er an ert viktiga uppdrag med både
iver och engagemang i kammaren och i utskotten. Jag har haft glädjen att
lyssna till en del av er när jag lett sammanträden här i kammaren, och jag
har många gånger blivit imponerad över väl genomarbetade och väl fram-
förda jungfrutal under den allmänpolitiska debatten eller budgetdebat-
terna.

Ledamotsrollen är inte enkel, men att vara riksdagsledamot är att in-
neha ett av de finaste förtroendeuppdrag som finns i vårt land. Det ger
stora möjligheter att arbeta med frågor man brinner för, men det innebär
också ett stort ansvar och förpliktelser. Även om den här hösten har varit
speciell hoppas jag att ni som är nya upplever att ni har börjat komma
igång i uppdraget och att ni trivs i er nya roll.

Ärade ledamöter! När vi som företräder riksdagen möter medborgarna
är demokratin ett givet tema för våra samtal och i våra budskap.

I måndags invigdes riksdagens högtidlighållande av demokratins ge-
nombrott för 100 år sedan. Det var en mycket fin dag, och jag ser fram
emot kommande aktiviteter. Vårt jubileum pågår som ni vet fram till janu-
ari 2022 – 100 år efter att de första kvinnorna tog plats i Sveriges riksdag.

Hela talmanspresidiet kommer att vara aktivt i demokratijubileet, och
jag hoppas att vi alla möts i de olika aktiviteterna och att vi alla kan bidra
och föra ut detta runt om i landet.

Avslutningsvis vill jag tacka er alla för ert arbete i riksdagen denna
ovanliga politiska höst. Jag vill å talmannens och mina vägnar också tacka
våra vice talmanskollegor, gruppledarna och ledamöterna i riksdagsstyrel-
sen för ett mycket gott samarbete.

Jag vill förstås även framföra ett varmt tack till vår nye riksdagsdirek-
tör Ingvar Mattson och till alla medarbetare inom Riksdagsförvaltningen
för ett mycket fint samarbete under hösten.

Framför allt vill jag önska er alla en riktigt god och vilsam jul och ett gott nytt år.
(Applåder)

Prot. 2018/19:35
21 december

Avslutning

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 11.05 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 12.00 för att finansutskottet skulle beredas möjlighet att sammanträda och justera betänkandet 2018/19:FiU10 *Statens budget för 2019*.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 12.00.

§ 12 Anmälan, bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Skrivelse

2018/19:20 Riksrevisionens rapport om räkenskapssammandragets tillförlitlighet

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående skrivelse skulle förlängas till och med *fredagen den 18 januari 2019*.

Följande dokument anmäldes:

Finansutskottets betänkande

2018/19:FiU10 Statens budget för 2019

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 12.00.

Sammanträdet leddes

av andre vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 10.45,
av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 11.05 och
av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 2 Anmälan om faktapromemoria	1
§ 3 Anmälan om granskningsrapport	1
§ 4 Ärende för hänvisning till utskott	1
§ 5 Samhällesekonomi och finansförvaltning.....	2
Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU2	2
Anf. 1 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M).....	2
Anf. 2 ADNAN DIBRANI (S).....	2
Anf. 3 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M) replik	3
Anf. 4 ADNAN DIBRANI (S) replik	3
Anf. 5 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M) replik	4
Anf. 6 ADNAN DIBRANI (S) replik	4
Anf. 7 EMIL KÄLLSTRÖM (C).....	5
Anf. 8 ULLA ANDERSSON (V)	5
(Beslut fattades under § 10.)	5
§ 6 Allmänna bidrag till kommuner	6
Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU3	6
Anf. 9 INGEMAR NILSSON (S)	6
Anf. 10 JAKOB FORSSMED (KD) replik	8
Anf. 11 INGEMAR NILSSON (S) replik	8
Anf. 12 JAKOB FORSSMED (KD) replik	9
Anf. 13 INGEMAR NILSSON (S) replik	9
Anf. 14 JAN ERICSON (M) replik.....	9
Anf. 15 INGEMAR NILSSON (S) replik	10
Anf. 16 JAN ERICSON (M) replik.....	11
Anf. 17 INGEMAR NILSSON (S) replik	11
Anf. 18 DENNIS DIOUKAREV (SD).....	11
Anf. 19 LARS THOMSSON (C)	13
Anf. 20 IDA GABRIELSSON (V).....	15
Anf. 21 JAKOB FORSSMED (KD) replik	17
Anf. 22 IDA GABRIELSSON (V) replik	17
Anf. 23 JAKOB FORSSMED (KD) replik	18
Anf. 24 IDA GABRIELSSON (V) replik	18
Anf. 25 JAN ERICSON (M) replik.....	18
Anf. 26 IDA GABRIELSSON (V) replik	19
Anf. 27 JAN ERICSON (M) replik.....	19
Anf. 28 IDA GABRIELSSON (V) replik	20
Anf. 29 MATS PERSSON (L)	20
Anf. 30 JANINE ALM ERICSON (MP)	21
Anf. 31 JAN ERICSON (M) replik.....	23
Anf. 32 JANINE ALM ERICSON (MP) replik	23
Anf. 33 JAN ERICSON (M) replik.....	24
Anf. 34 JANINE ALM ERICSON (MP) replik	24
Anf. 35 JAN ERICSON (M)	24
Anf. 36 JAKOB FORSSMED (KD)	27
(Beslut fattades under § 10.)	28
§ 7 Statsskuldräntor m.m.	28

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU4.....	28	Prot. 2018/19:35
(Beslut fattades under § 10.).....	28	21 december
§ 8 Avgiften till Europeiska unionen.....	29	-----
Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU5.....	29	
Anf. 37 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	29	
(Beslut fattades under § 10.).....	30	
Ajournering.....	30	
Återupptaget sammanträde.....	30	
§ 9 Beslut om ärende som slutdebatterats den 20 december.....	30	
MJU2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	30	
§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	31	
FiU2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	31	
FiU3 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	31	
FiU4 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.	31	
FiU5 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	31	
§ 11 Avslutning.....	32	
Anf. 38 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	32	
Ajournering.....	33	
Återupptaget sammanträde.....	33	
§ 12 Anmälan, bordläggning och beslut om förlängd motionstid	33	
§ 13 Kammaren åtskildes kl. 12.00.....	33	